

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1540: Ακυρώνεται ο γάμος του βασιλιά της Αγγλίας Ερρίκου 8ου με την τέταρτη σύζυγό του Αν Ντε Κλεβ, επειδή πλανήθηκε για την ομορφιά της. Ο γάμος διήρκεσε μόλις 6 μήνες.

1595: Ο Γόχαν Κέπλερ περιγράφει τη γεωμετρική σταθερά κατασκευή του σύμπαντος.

1651: Ο βενετικός στόλος συντρίβει τον τουρκικό, σε ναυμαχία μεταξύ Πάρου, Φολέγανδρου και Νάξου.

1816: Η Αργεντινή κηρύσσει την ανεξαρτησία της από την Ισπανία.

1821: Οι Τούρκοι προχωρούν σε σφαγές Κυπρίων. Απαγχονίζεται ο αρχιεπίσκοπος Κυπριανός και αποκεφαλίζονται τρεις αρχιερείς και οι πρόκριτοι του νησιού.

1832: Υπογράφεται ο Διακανονισμός της Κωνσταντινούπολης ή Συνθήκη του Καλεντέρ Κιάσκ, με την οποία ρυθμίζονται τα ελληνοτουρκικά σύνορα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1819: Ιλίας Χάου, αμερικανός εφευρέτης, ο οποίος το 1846 έλαβε το πρώτο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στις ΗΠΑ για την ραπτομηχανή. (Θαν. 3/10/1867)

1894: Πιοτρ Καπίτσα, ρώσος φυσικός, ο πρώτος που κατόρθωσε να δημιουργήσει μαγνητικά πεδία υψηλής έντασης. Τιμήθηκε με Νόμπελ Φυσικής το 1978 για την θεμελιώδη συμβολή του σε θέματα που αφορούν την περιοχή των χαμηλών θερμοκρασιών (υπερευστότητα υγρού ηλίου). (Θαν. 8/4/1984)

1935: Μερσέντες Σόσα, τραγουδίστρια από την Αργεντινή, γνωστή και με το προσωνύμιο La Negra (Η Νέγρα). (Θαν. 4/10/2009)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1771: Μιχαήλ Μπακκανάς, κηπουρός από την Αθήνα, που θανατώθηκε από τους Τούρκους κι έγινε νεομάρτυρας από την Εκκλησία. Δρόμος στον Νέο Κόσμο και στάση του τραμ στην ίδια περιοχή φέρουν το όνομά του. (Γεν. 1753)

1856: Αμεντέο Αβογκάντρο, ιταλός φυσικός, γνωστός για το φερεπόνυμο νόμο που διατύπωσε και αφορά στη φυσική των αερίων. (Γεν. 9/8/1776)

1932: Κινγκ Καμπ Ζιλέτ, αμερικανός εφευρέτης του ξυραφιού με λεπίδα ασφαλείας και ιδρυτής της βιομηχανίας ξυριστικών ειδών «Gillette». (Γεν. 5/1/1855)

Κινγκ Καμπ Ζιλέτ (1855 – 1932)

Αμερικανός εφευρέτης του ξυραφιού με λεπίδα ασφαλείας και ιδρυτής της βιομηχανίας ξυριστικών ειδών «Gillette», επιχειρηματίας και οραματιστής, στον οποίον ο ανδρικός πληθυσμός της υψηλής οφείλει χάριτες για τις καινοτομίες που επέφερε στο ξύρισμα. Ο Κινγκ Καμπ Ζιλέτ γεννήθηκε στις 5 Ιανουαρίου 1855 και από μικρός μπήκε στη βιοπάλη, δουλεύοντας ως πλασιέ για να βοηθήσει την οικογένειά του, που είχε πέσει θύμα της Μεγάλης Πυρκαγιάς του Σικάγου το 1871. Στα αμέτρητα ταξίδια που έκανε ανά την αμερικανική επικράτεια συνέλαβε την ιδέα για την κατασκευή μιας λεπτής ασφαλούς ξυριστικής λεπίδας, που δεν θα χρειάζεται τρόχισμα και θα είναι προσιτή σε κάθε βάλαντιο.

Ο Ζιλέτ συνειδητοποίησε ότι θα είχε κέρδος από την κατασκευή μιας ξυριστικής λαβής, την οποία θα διέθετε σε τιμή κάτω του κόστους και θα κέρδιζε από τη διάθεση των ανταλλακτικών λεπίδων. Όταν το ξυραφάκι θα έκανε τη δραστηριότητά του ο χρήστης θα το αντικαθιστούσε από ένα καινούργιο, πάνω στην ίδια ξυριστική λαβή. Αφού κατόρθωσε να επιλύσει μια σειρά από τεχνικά προβλήματα, στις 28 Σεπτεμβρίου 1901 ιδρύει την American Safety Razor Company για την υλοποίηση των επιχειρηματικών του σχεδίων, η οποία ένα χρόνο αργότερα μετονομάζεται σε Gillette Safety Razor Company. Τον πρώτο χρόνο της παραγωγικής της δραστηριότητας το 1903 η «Ζιλέτ» πουλά 51 ξυριστικές λαβές και 168 λεπίδες. Τον επόμενο χρόνο διαθέτει 90.884 ξυριστικές λαβές και 123.648 λεπίδες, χάρη στις αυτοματοποιημένες τεχνικές παραγωγής, τις φθηνές τιμές και την έξυπνη διαφημιστική εκστρατεία.

Το 1908 η «Ζιλέτ» ήταν πλέον μια πολυεθνική εταιρεία με εργοστάσια στον Καναδά, την Αγγλία, τη Γαλλία και τη Γερμανία. Το 1915 η παραγωγή της έφθανε τις 450.000 ξυριστικές λαβές και τις 70.000.000 λεπίδες. Το 1918 με την είσοδο των ΗΠΑ στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο κάθε αμερικανός στρατιώτης είχε το δικό του

σεξ ξυριστικών της «Ζιλέτ». Ο Κινγκ Κάμπ Ζιλέτ, εκτός από τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες, διακρίθηκε και ως πολιτικός συγγραφέας, ενταγμένος στο ρεύμα του ουτοπικού σοσιαλισμού. Πίστευε ότι η βιομηχανία θα έπρεπε να ελέγχεται από μία και μόνη επιχείρηση, η οποία θα ήταν υπό λαϊκό έλεγχο και ότι όλοι οι Αμερικανοί θα έπρεπε να ζουν σε μια γιγαντιαία πόλη, τη Μπτρόπολη, η οποία θα πλετροδοτείτο από τους καταρράκτες του Νιαγάρα. Έγραψε τρία βιβλία: «Η ανθρώπινη εξέλιξη» (1894), «Παγκόσμια Επιχείρηση» (1910) και «Λαϊκή Επιχείρηση» (1924) μαζί με τον συγγραφέα και ομοϊδεάτη του Άιπτον Σινκλέρ. Πέθανε στις 9 Ιουλίου 1932, σχεδόν χρεοκοπημένος, θύμα του οικονομικού κραχ.

Η Gillette Safety Razor Company συνέχισε την επιτυχημένη διαδρομή της και σήμερα ως The Gillette Company είναι ο «λίντερ» στον τομέα προϊόντων ανδρικής περιποίησης, με τζιρο δισεκατομμυρίων δολαρίων. Από το 2005 ανήκει στην εταιρεία - κολοσσο των καταναλωτικών ειδών Procter & Gamble, η οποία την αγόρασε έναντι 57 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ...

Το αιγυπτιακό πραξικόπημα: Μια πρώτη ανάγνωση

Ρούσσος Σωτήρης, αναπληρωτής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και επιστημονικός υπεύθυνος του Κέντρου Μεσογειακών, Μεσανατολικών και Ισλαμικών Σπουδών

Στην Αίγυπτο έγινε πραξικόπημα. Ούτε επανάσταση, ούτε κίνημα, απλά στρατιωτικό πραξικόπημα, με όλα τα χαρακτηριστικά που δίνουν στο φαινόμενο αυτό τα σχετικά επιστημονικά εγχειρίδια. Σαφώς το πραξικόπημα αυτό διευκολύνθηκε από ένα τεράστιο μαζικό κίνημα διαμαρτυρίας εναντίον της κυβέρνησης των Αδελφών Μουσοουλμάνων και του ανατραπέζου προέδρου Μόρσι. Να δούμε όμως πρώτα ποια ήταν τα αίτια της προβληματικής διακυβέρνησης του Μόρσι και των Αδελφών.

Η κυβέρνηση Μόρσι είχε μπροστά της μια σκληρή διαπραγμάτευση για χρηματοδότηση από το ΔΝΤ, το οποίο ζητούσε δραστική μείωση της επιδόσεως ψωμιού και καυσίμων, οδηγώντας με μαθηματική ακρίβεια στην εξαθλίωση και την εξέγερση των φτωχών στρωμάτων, για τα οποία τα σιπρά αποτελούν το 60% της διατροφής.

Πρώτον, η εξαιρετικά δύσκολη οικονομική κατάσταση. Η ανατροπή του Μουμπάρακ έβρισκε την Αίγυπτο με μια οικονομία σε στασιμότητα και αποτελμάτωση. Το καθεστώς είχε μετατρέψει την αιγυπτιακή οικονομία σε έναν χώρο οικογενειακού φέουδου με εκτεταμένα πατερναλιστικά, πελατειακά δίκτυα και ακαλίωτη διαφθορά. Η εξέγερση οδήγησε στην κατάρρευση του τουρισμού, βασικότατης πηγής εσόδων για την Αίγυπτο, καθώς και των άμεσων ξένων

επενδύσεων. Η χώρα χρειαζόταν περίπου 20 δις δολάρια επισώς για να καλύψει τις βασικές ανάγκες της σε διατροφή και καύσιμα. Η αρχική βοήθεια από το Κατάρ και τη Σαουδική Αραβία έδωσαν κάποιες ανάσες, αλλά δεν κάλυπταν το χρηματοδοτικό κενό. Η κυβέρνηση Μόρσι είχε μπροστά της μια σκληρή διαπραγμάτευση για χρηματοδότηση από το ΔΝΤ, που ζητούσε τη δραστική μείωση της επιδόσεως του ψωμιού και των καυσίμων, οδηγώντας με μαθηματική ακρίβεια στην εξαθλίωση και την εξέγερση των φτωχών στρωμάτων, για τα οποία τα σιπρά αποτελούν το 60% της διατροφής - τα αιγυπτιακά αστικά κέντρα χρειάζονται 300 εκατομμύρια καρβέλια την ημέρα. Το αποτέλεσμα της μη χρηματοδότησης ήταν ελλείψεις στα τρόφιμα και συνεχείς διακοπές ηλεκτροδότησης, αφού οι μισοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής έχουν τεθεί εκτός λειτουργίας. Στα παραπάνω πρέπει να προστεθεί η υψηλότερη την τελευταία δεκαετία ανεργία των νέων, ιδιαίτερα των μορφωμένων, που ξεπερνά το 30% σε μια χώρα που χρειάζεται 500.000 νέες θέσεις εργασίας επισώς όχι για να δώσει εργασία στους ήδη ανέργους, αλλά για να καλύψει τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας πολίτες.

Η δεύτερη μεγάλη αδυναμία της διακυβέρνησης των Αδελφών Μουσοουλμάνων ήταν η λάθος τακτική που ακολούθησαν απέναντι στον στρατό και

τους εξεγερμένους. Η κυβέρνηση Μόρσι, αντί να συγκροτήσει στέρεες συμμαχίες με τις δυνάμεις που ανέτρεψαν τον Μουμπάρακ, τις δυνάμεις της πρώτης πλατείας Ταχρίρ, αντί να δομήσει συμμαχίες με τα νέα εργατικά κινήματα και τις κινήσεις της νεολαίας που αναπτύσσονταν, προτίμησε να στραφεί σε μια τακτική συμμαχία με τον στρατό. Όλοι οι πυλώνες του ancien régime, το δικαστικό σύστημα, οι μηχανισμοί ασφαλείας και το ογκώδες παρακράτος τους, παρέμεναν αλώβητοι και μάλιστα, είτε με συνεχείς απεργίες των αστυνομικών είτε με παρεμβάσεις των δικαστών στη νομοθετική εξουσία, επέτειναν την αίσθηση χάους, ανομίας και ακυβερνησίας. Κάποιες αναμικτές προσπάθειες για αλλαγές στο δικαστικό σώμα και την αστυνομία επέτειναν τη δυσπιστία μεταξύ του Μόρσι και του συστήματος ασφαλείας. Την ίδια στιγμή, ο Μόρσι αποξενωνόταν ακόμη περισσότερο από τις δυνάμεις της πρώτης Ταχρίρ, ακολουθώντας ένα πρόγραμμα θεσμικής ισομορφίας που δημιουργούσε εύλογο φόβο σε όλους όσοι αγωνίστηκαν για ανθρώπινα δικαιώματα, γυναικεία χειραφέτηση και προστασία των μειονοτήτων.

Η τρίτη αδυναμία ήταν η συνεχής αμφιπαλάντευση της κυβέρνησης Μόρσι στην εξωτερική πολιτική της. Από τη μία, αναθέριμαν τις μέχρι τότε ψυχρές σχέσεις με το Ιράν και από την άλλη, προωθούσε την κατὰ

μέτωπο επίθεση του σουνιτικού Ισλάμ κατά του καθεστώτος Άσαντ στη Συρία. Από τη μία, έπαιρνε σκληρά μέτρα αποκλεισμού της Γάζας και από την άλλη, κρατούσε αμφίσημη στάση στις σχέσεις της με το Ισραήλ. Η αντιφατική αυτή επάνοδος της Αιγύπτου στο αραβικό σύστημα ισχύος δημιούργησε ανασφάλεια σε χώρες όπως η Σαουδική Αραβία, που πάντα έβλεπε με καχυποψία την εξάπλωση της επιρροής των Αδελφών Μουσοουλμάνων. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Σαουδική Αραβία ήταν εκείνη που έκλεισε τη στροφή για χρηματοδότησης προς την Αίγυπτο τους τελευταίους μήνες, δημιουργώντας ακόμη μεγαλύτερο πρόβλημα στην κυβέρνηση Μόρσι.

Στις ογκώδεις διαδηλώσεις εναντίον του Μόρσι και των Αδελφών συγκεντρώνονταν διαφορετικές κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις. Ήταν πρώτα από όλα τα κινήματα που αναπτύχθηκαν στη δεκαετία του 2000 μέσα από νέα αντισυμβατικά εργατικά συνδικάτα, από κινήσεις της νεολαίας και συμμαχίες όπως η Κιφάγια, που ένωνε οπαδούς του αραβικού εθνικισμού, αριστερούς αλλά και μετριοπαθείς ισλαμιστές. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκε και το κίνημα της εξέγερσης, Ταμαρουντ, που ενσωμάτωσε μεσοαστικά φιλελεύθερα στρώματα μορφωμένων νέων. Παρόν ήταν και ένα σημαντικό μέρος του υποπρολεταριάτου, που στηριζόταν οικονομικά από το παρακράτος

Η ΑΥΓΗ